

<https://doi.org/10.52387/1811-5470.2026.1.20>
CZU: 37.01/.015:373

**A relevant monographic work:
ADVOCACY IN LIFELONG EDUCATION:
WHO AND WHAT LEARNS**

**O lucrare monografică relevantă:
PLEDOARIE ÎN EDUCAȚIA PENTRU VIAȚĂ:
CINE ȘI CE ÎNVĂȚĂ**

Autor:

Nelu Vicol, dr., conf. univ. UPSC
ISBN 978-5-86654-605-3, 302 pagini
Chișinău: Compania Editorial-Poligrafică
„Totex-Lux”, 2025

Investigarea pe care a realizat-o doctorul în filologie, conferențiar universitar Nelu Vicol (Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău), semnifică expresia îndelungatei și rodnicei experiențe științifice și profesionale. Monografia reprezintă opera elaborată în manieră vocațională și de credință profesională ce confirmă, fără echivoc, competențele de cercetător și de profesor în domeniul științifico-didactic.

Valoarea inedită a monografiei este relevantă prin investigarea competenței pentru viață a elevilor pe care curriculumul școlar și universitar o vehiculează doar ca termen, însă fără intervenție la nivel corectiv și formativ.

Autorul acestei lucrări punctează în *Prolegeme* că școala contemporană reprezintă principala instanță de culturalizare a omului în ancorajul vâr-

stelor sale și al vieții, deci „școala școlilor” și „școala după școală”. Înțelesul deplin și semanticitatea cuvântului „școală” conduc la organizația ce produce instruire, educare, ce îi învață pe alții și care învață de la alții, adică *docendo discitur* (învățând pe alții, înveți de la alții). *În sala de studii, la școală, se învață mai mult decât o materie, se învață lecții de viață!* Și nu în zadar latinii afirmă că în școală învățăm de la viață (*Non scholae, sed vitae discimus*: nu învățăm pentru școală, ci învățăm pentru viață, învățăm de la „școala vieții”). Deci, elevii învață la școală despre viață ca să perceapă, să înțeleagă viața dincolo de școală! Acesta ar trebui să fie mesajul esențial al școlii, aceasta ar trebui să fie esența misionară a școlii,... acesta ar trebui să fie sloganul fiecărui elev - *mă duc acasă la școală*, după cum spune că *mă duc acasă la bunici...*

Deci, elevul trebuie orientat și educat astfel, încât, atunci când iese de la școală, din clasa lui, să poată simți dincolo de acestea, suflarea vie a vieții, ca să perceapă că viața este ca o flacără a unui foc întreținut domol în vatră și că atare întreținere se referă și la el, ca ființă vie și ca om al vieții.

Între dragostea pentru elevi/pentru studenți și dragostea pentru cunoaștere, nu trebuie să alegem. Într-un caz, profesorul trebuie să fie interesat de copil în ansamblu, deci trebuie să avem *cadre didactice nu doar monovalente*, ci, mai ales, și *polivalente*, apte științific și profesional în domenii conexe/arii corelative, cu ar fi: istorie și geografie; fizică și astronomie ; chimie, biologie și geologie ; limba română și limba latină ; economie și gestionare ; dreptul și politologia ; biotehnologie și biochimie ; științele mediului și ecologia ; biologia și nutriția ; literă și istorie ; matematici și informatica ; științele medico-sociale ; sociologia, antropologie ; filosofie, cultură și psihologie etc. De ce se impune această categorie de

cadre didactice polivalente?. Deoarece varietatea de funcții, roluri, comportamente și valori, atribuite în exces cadrelor didactice au relevanță polarizantă în nivelele de învățământ primar, gimnazial și liceal, conform setului de discipline școlare.

Multe dintre studiile științifice și pedagogice/psihopedagogice consacrate funcțiilor, rolurilor, comportamentelor și valorilor cadrelor didactice „se întrec” în competiția de a fi atribuite cât mai multe dintre acestea astfel, încât cadrul didactic nu mai percepe când, cum și în ce secvențe sau instanțe educaționale, didactice să le „strecoare”, să le identifice *hic et nunc* în „proporții” anumite.

Implicarea școlii în susținerea acestei idei, deci a unei cauze bune, are la bază decizii de natură strategică, unele dintre acestea fiind :

- a) îmbunătățirea reputației școlii ;
- b) creșterea notorietății școlii ;
- c) consolidarea imaginii cadrului didactic.

Așadar, predarea semnifică procesul de organizare a confruntării cu cunoștințele și oferirea ajutorului pentru învățarea/însușirea acestora...

Atare postulat își are vestigiile sale în teoria condiționării operante, în teoria modelării și învățării sociale, în teoria gestaltistă a învățării, în teoria umanistă a învățării, care, fiecare în parte, au contribuit la *modelul imperativ paideic* al lui A. Maslow, acela de *a învăța să fii persoană*. Or, discuțiile pot fi aici concentrate în *aria disciplinarității integrative/corelative* ce postulează integrarea în jurul unui pol științific, praxiologic, personal ori social, în jurul unor activități fundamentale (creație, construcție, cercetare), în jurul unui ansamblu flexibil de activități, fiecare dintre ele fiind concepută printr-o

schemă integrativă de tipul noțiunilor esențiale ale domeniului de interes, metodelor de cercetare specifice, fenomenelor implicate, variantelor de optimizare sau de soluționare.

Relevanța de interes științific și metodologic este identificată în corpusul monografiei în următoarele contexte: proiectarea conceptuală și comprehensivă *Cine și Ce învață*; cadrul didactic: responsabilitate, atitudine, comportament; performanțe profesionale ale cadrelor didactice în contextul educației pentru viață a elevilor; *Ecce Homo* (cum să devii ceea ce ești, cum să devii tu însuși); incipituri ale educației pentru viață: comportament, etică, atitudine, cultură și valoare; eu, personalitatea și educația pentru viață; sugestii metodologice; arii integrative ale comunicării interpersonale în educație pentru viață a elevilor; concluzii și recomandări; bibliografie.

Așadar, în textul monografiei autorul confesionează o anumită **pledoarie** consacrată conceptului „educația pentru viață”. Așadar, dimensiunea persuasivă, specifică pledoariei, converge să întărească, argumentat, o anumită părere, o anumită dezbateră, o anumită dispută astfel încât aceasta să fie acceptată și de către aceia care au sau care anterior aveau o altă optică asupra aceluiași subiect, pentru a transmite argumente și dovezi și pentru a convinge prin interpretări și incursiuni teoretico-metodologice asupra unui concept, idee, noțiune, în cazul respectiv – asupra educației pentru viață.

Iuliana-Petronela BARNA,
doctor în filologie, conferențiar universitar,
Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați,
România